

มุมมองนักวิชาการอิสระ
ต่อแนวทางปรับกฎหมาย กสทช.

NBTC Public Forum ครั้งที่ 2/2559

27 กรกฎาคม 2559

จิรพร วิทยศักดิ์พันธุ์

ที่มา: ประชาชาติธุรกิจ (25 กค 59)

อำนาจที่เปลี่ยนแปลง หรือสัญญาที่ถูกลืม?

- ชูธงเทคโนโลยีดิจิทัล
- ละเลยเจตนารมณ์การปฏิรูปสื่อ
- ละเลยสิทธิของภาคประชาชน
- ปรับลดอำนาจ กสทช.จากองค์กรอิสระ เป็น
องค์กรภายใต้อำนาจรัฐบาล

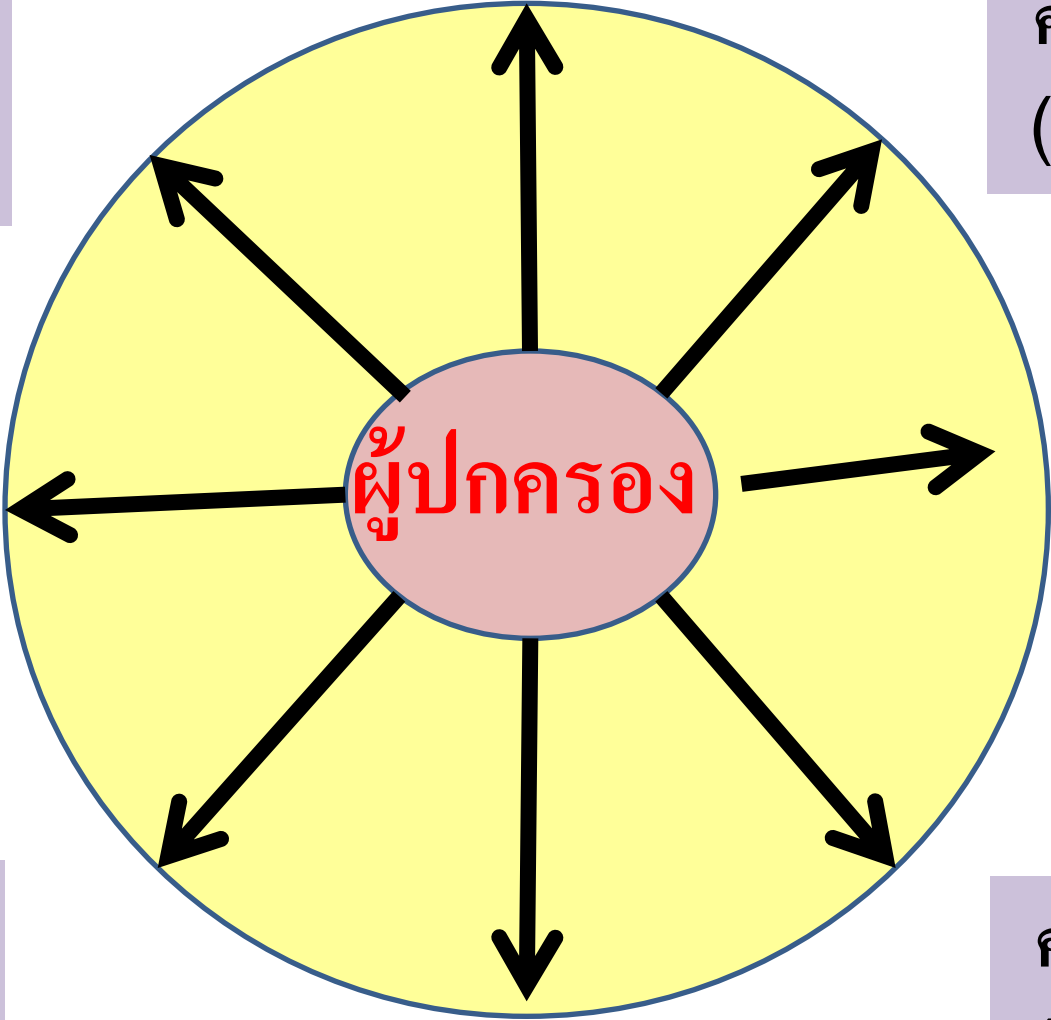
จากองค์กรอิสระ มาสู่ องค์กรของรัฐ

- จากมาตรา 40 ในรัฐธรรมนูญฉบับ ปี พ.ศ. 2540
- และจากมาตรา 47 ในรัฐธรรมนูญฉบับ ปี พ.ศ. 2550
- ที่ระบุว่า “คลื่นความถี่เป็นทรัพยากรของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ”
- และ “ให้มืองค์กรอิสระขึ้นมาจัดสรรคลื่นความถี่ดังกล่าว”

อำนาจจากศูนย์กลาง

คนชายขอบ
(ถูกปกครอง)

คนชายขอบ
(ถูกปกครอง)

คนชายขอบ
(ถูกปกครอง)

คนชายขอบ
(ถูกปกครอง)

สังคมอำนาจนิยม

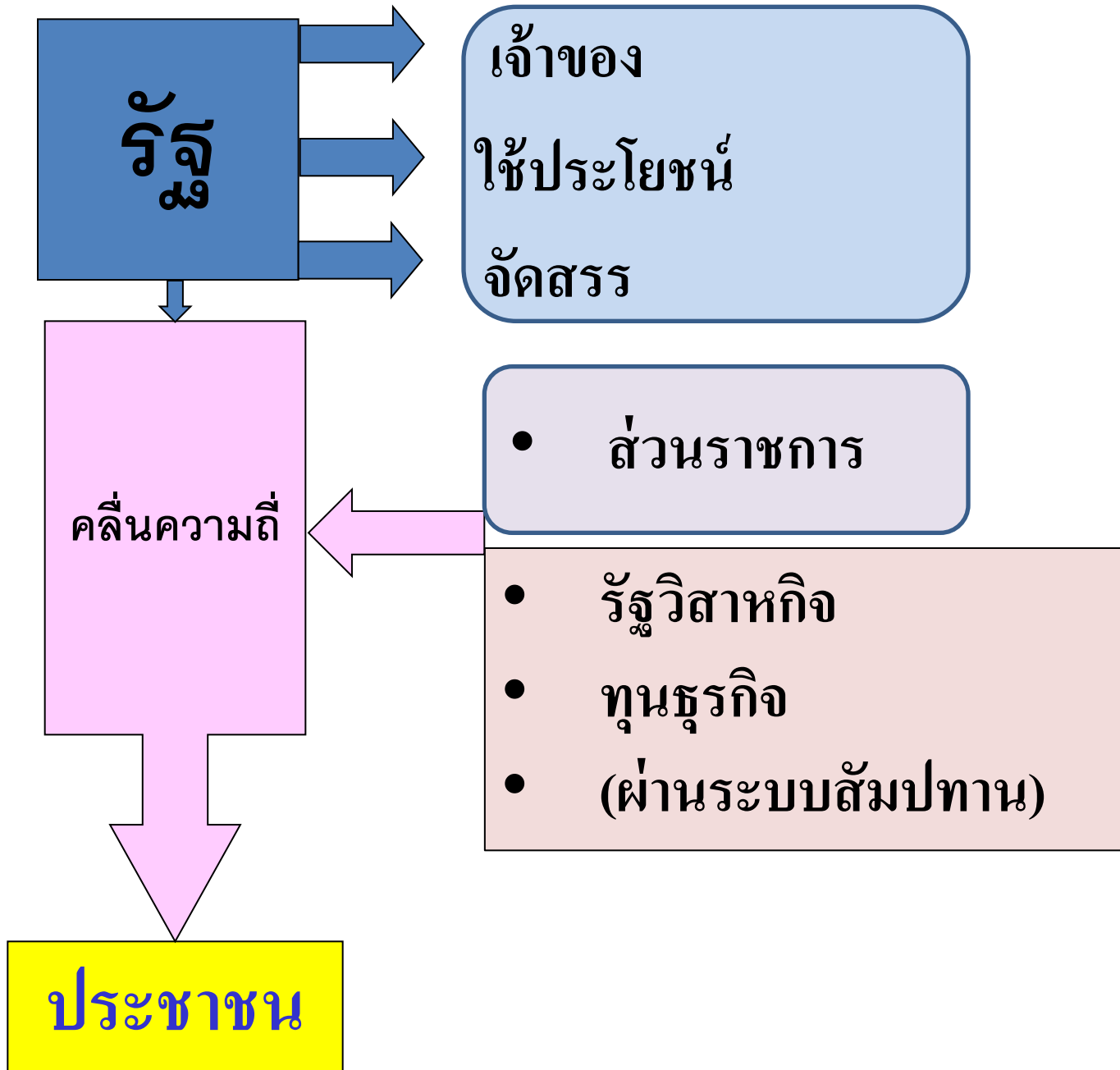
การสื่อสารแนวตั้ง

ประชาชน

ผู้อ่าน

ผู้ฟัง

ผู้ชม

การปฏิรูปสื่อ

กสทช.

รัฐสภา

คลื่นความถี่

ภาคธุรกิจเอกชน

ภาครัฐ

ภาคประชาชน

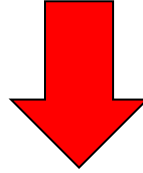
ร่าง พ.ร.บ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ

- องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ เป็นองค์กรของรัฐภายใต้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ไอซีที)
- การจัดทำแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ ตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติ แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ แผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม แผนความถี่วิทยุ และแผนเลขหมายโทรคมนาคม นั้น ต้องจัดทำให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ร่างมาตรา 13) และ กสทช. ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติฯดังกล่าว (ร่างมาตรา 43)

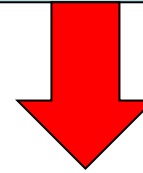
ร่าง พ.ร.บ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ

- โดยให้คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นผู้กำกับดูแล
- โดยสามารถวินิจฉัยชี้ขาดการดำเนินงานของ กสทช. ว่า
- มีความสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมหรือไม่ (ร่าง มาตรา 19)

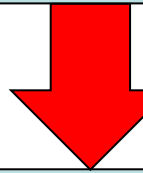
รัฐบาลประกาศนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัล

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

พ.ร.บ. การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศฯ

กสทช.

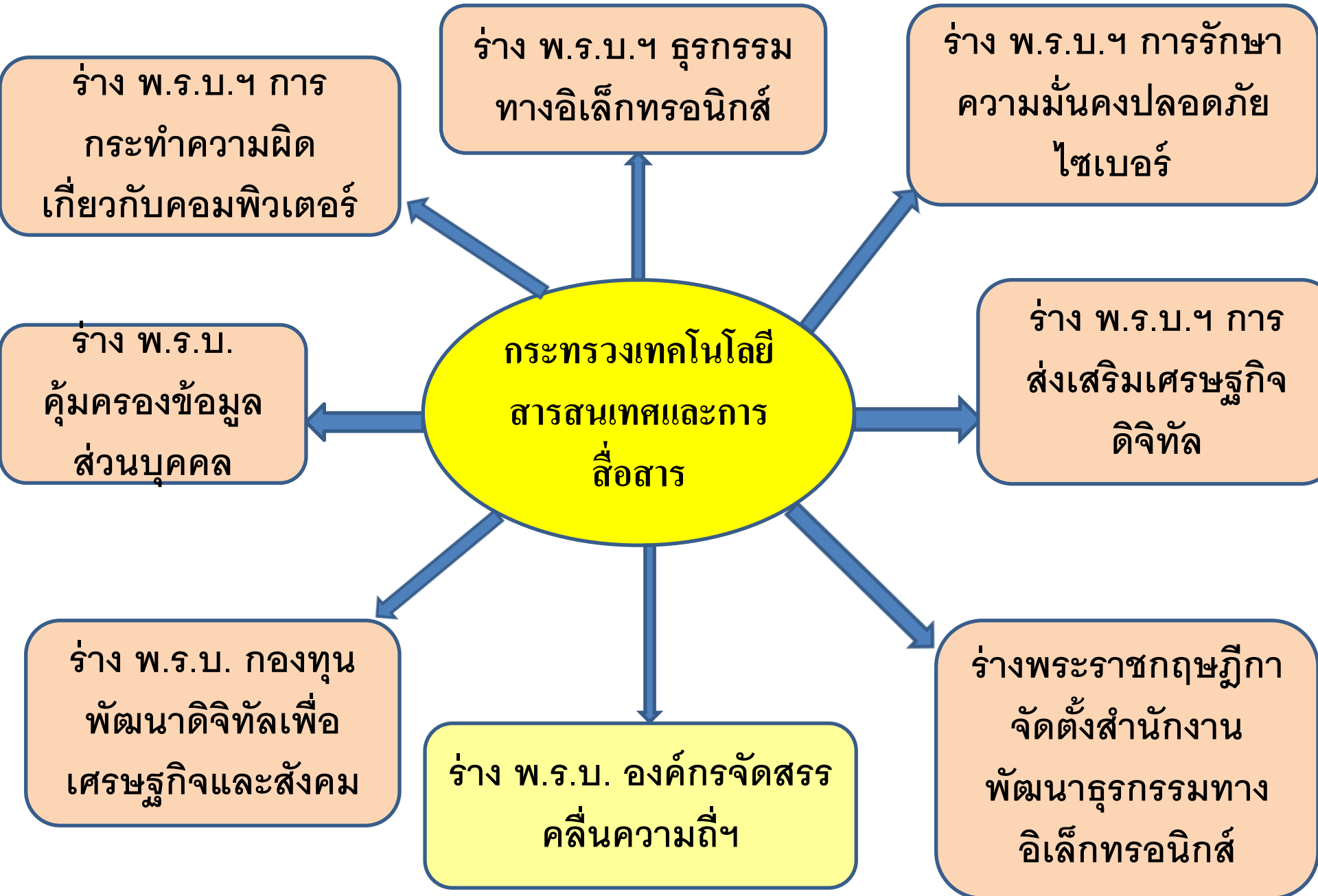
คณะกรรมการ
ดิจิทัลฯ

คลื่นความถี่

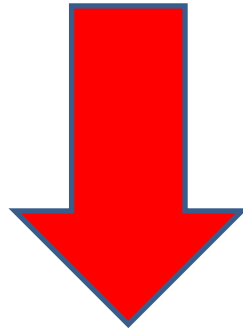
ภาคธุรกิจเอกชน

ภาครัฐ

ภาคประชาชน

**องค์กรอิสระ
ตามรัฐธรรมนูญ**

**องค์กรปฏิบัติงาน
ตามนโยบายรัฐ**

สัดส่วนการใช้ที่ดินที่กำหนดไว้ใน

- ภาครัฐ 40 %
- ภาคเอกชน 40 %
- ภาคประชาชน 20 %

??????

สาระสำคัญเพิ่มเติม

- รื้อโครงสร้างกสทช. จาก 2 บอร์ด เป็น 1 บอร์ด
- ปรับจำนวนกรรมการ จาก 11 เหลือ 7
- ปรับคุณสมบัติกรรมการให้เอื้อต่อรัฐและเอกชน
- ปรับกระบวนการสรรหาให้มีลักษณะเบ็ดเสร็จ
- ปรับหน้าที่เพื่อลดทอนอำนาจ
- ปรับบทบาทให้เป็นรัฐวิสาหกิจ

องค์กรอิสระ

1 องค์กร

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และ
กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) จำนวน 11 คน

ด้าน

กิจการ
กระจาย
เสียง
1 คน

ด้าน

กิจการ
โทรทัศน์
1 คน

ด้าน

กิจการ
โทรคม
นาคม
2 คน

ด้าน

กฎ
หมาย
2 คน

ด้าน

เศรษฐ
ศาสตร์
2 คน

ด้าน

คุ้มครอง
ผู้บริโภค
2 คน

ด้าน

การศึกษา
วัฒนธรรม
1 คน

องค์กรอิสระ

1 องค์กร

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการ โทรทัศน์ และ
กิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) จำนวน 11 คน

ประธานกสทช.

คณะกรรมการกิจการ
โทรคมนาคม (กทค.)

จำนวน 5 คน

คณะกรรมการกิจการกระจาย
เสียงและกิจการ โทรทัศน์

(กสท.) จำนวน 5 คน

ประธานกสทช.

รองประธาน
ด้านโทรคมนาคม

ประธาน กทค.

กก.
เศรษฐศาสตร์

กก.
กฎหมาย

กก.
คุ้มครองผู้บริโภค

กก.
(?)

รองประธาน
ด้านวิทยุ / โทรทัศน์

ประธาน กสท.

กก.
เศรษฐศาสตร์

กก.
กฎหมาย

กก.
คุ้มครองผู้บริโภค

กก.
(?)

กรรมการเหลือ 7 คน และมีบอร์ดเดียว

- สะดวก
- รวดเร็ว
- หาข้อสรุปได้ง่าย
- สั่งการง่าย

องค์กร ภายใต้
กระทรวงไอซีที

คณะกรรมการ
การดิจิทัล
ฯ

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการ โทรทัศน์ และ
กิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) จำนวน 7 คน

ด้าน
กิจการ
กระจาย
เสียง
1 คน

ด้าน
กิจการ
โทรทัศน์
1 คน

ด้าน
กิจการ
โทรคมนาคมฯ
1 คน

ด้าน
กฎหมาย
1 คน

ด้าน
เศรษฐ
ศาสตร์
1 คน

ด้าน
คุ้มครอง
ผู้บริโภค
1 คน

ด้าน
วิศวกรรม
1 คน

ข้อสังเกต

- ไม่มีผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและวัฒนธรรม
- มีผู้เชี่ยวชาญด้านวิศวกรรมมาแทน
- สะท้อนว่า ต่อไปนี้ เทคโนโลยีจะนำ แต่มิติด้านวัฒนธรรมจะหายไป
- ความจำเป็นที่ต้องมีกรรมการเพื่อรักษาสมดุลระหว่างเทคนิคและเนื้อหา ตามที่เคยเป็นประเด็นถกเถียงกันในการร่าง พ.ร.บ. ในอดีตที่ผ่านมา ถูกกลบหายไป

การเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติทั่วไป

- การกำหนด อายุ ตำแหน่งบริหาร และ ประสบการณ์
- สะท้อนการวางกรอบให้กรรมการทั้ง 7 คน อยู่ในแวดวงผู้บริหารระดับสูง ที่คุ้นเคยกับระบบการทำงานของรัฐ และ บริษัทเอกชน
- จึงยอมเข้าใจ และมีแนวโน้มเอื้อประโยชน์ให้ภาครัฐและเอกชนมากกว่าภาคประชาชน
- กีดกันผู้แทนภาคประชาชน และคนรุ่นใหม่ออกไปอย่างสิ้นเชิง

การเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติทั่วไป

- ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 45 ปี แต่ไม่เกิน 65 ปี
- **ต้องเป็น** หรือ **เคยเป็น** ข้าราชการ พนักงานหน่วยงานรัฐ
 - มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมขึ้นไป (อธิบดี/อธิการบดี)
 - หรือ เป็นรองศาสตราจารย์ **ไม่น้อยกว่า 5 ปี**
 - หรือ เป็นทหารยศตั้งแต่พลโทขึ้นไป
 - หรือต้องเป็น หรือ เคยเป็นผู้บริหาร **ไม่ต่ำกว่า 3 ปี** ในระดับรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ในบริษัทมหาชน ทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่า 1 พันล้านบาท
 - หรือมีประสบการณ์ทำงานด้านคุ้มครองผู้บริโภค **ไม่น้อยกว่า 10 ปี**

กระบวนการสรรหา

- ยกเลิกการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้เกี่ยวข้อง
- มาตรา 5 ให้ยกเลิกการได้มาซึ่งรายชื่อผู้สมควรได้รับเลือกเป็นกรรมการ โดยวิธีการคัดเลือกกันเอง ตาม พ.ร.บ. องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ 2553
- คณะกรรมการสรรหา ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการระดับสูงของฝ่ายตุลาการ และมีสิทธิที่จะใช้ดุลพินิจ โดยที่ประชาชนไม่สามารถมีส่วนร่วมในการแสดงความเห็น

คณะกรรมการสรรหา

1. ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
2. ประธานศาลฎีกา
3. ประธานศาลปกครองสูงสุด
4. ประธานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
5. ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชน
6. ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย
 - โดยให้สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ทำหน้าที่เป็นหน่วยธุรการดำเนินการสรรหาและคัดเลือกกรรมการ โดยให้ปลัดกระทรวงนำรายชื่อผู้สมควรได้รับการคัดเลือกจำนวน 2 เท่าของกรรมการ กสทช. เสนอให้ประธานวุฒิสภา เพื่อให้วุฒิสภาลงมติคัดเลือกให้เสร็จภายใน 30 วัน

ปรับหน้าที่เพื่อลดทอนอำนาจ

- กำหนดให้ กสทช.มอบให้หน่วยงานอื่นของรัฐดำเนินการตามแผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคมแทนได้ (เพิ่มมาตรา 50 วรรคห้า)
- กรณีนี้ ให้ กสทช. โอนเงินที่เรียกเก็บได้ตามวรรคสาม และที่กำหนดไว้ตามวรรคสี่ให้แก่หน่วยงานอื่นของรัฐดังกล่าวเพื่อดำเนินการต่อไป

ปรับบทบาทให้เป็นรัฐวิสาหกิจ

- เงินได้จากการประมูลคลื่นโทรคมนาคมต้องนำส่งเงินเข้ากองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- เงินที่ได้จากการประมูลคลื่นความถี่ และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการ เมื่อหักค่าใช้จ่ายในการประมูล และเงินที่ต้องนำส่งเข้ากองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแล้ว เหลือเท่าใดให้นำส่งเป็นรายได้ของแผ่นดิน
- ให้กรมการบริหารกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะ สามารถนำเงินกองทุนฯ ไปลงทุนได้ (เพิ่มมาตรา 52 (6) และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา วรรคสาม)

ตรวจสอบเข้มเพื่อให้ทำตามนโยบายของรัฐ

- ยุบ "กตป." คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ.กสทช. ฉบับเดิม
- ตั้งคณะกรรมการกำกับการประเมินผลการปฏิบัติงานขึ้นแทน ประกอบด้วย
- ผู้แทนกระทรวงการคลังเป็นประธาน ผู้แทนกระทรวงดิจิทัลฯ สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หน่วยละ 1 คนเป็น กรรมการ

The Power That Be

- กสทช. สามารถเรียกคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น
- ภายใต้เงื่อนไขว่า ต้องมีการกำหนดวิธีการทดแทน ชดเชย หรือการจ่ายค่าตอบแทนสำหรับผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ในแต่ละกรณี (ร่างมาตรา 16)

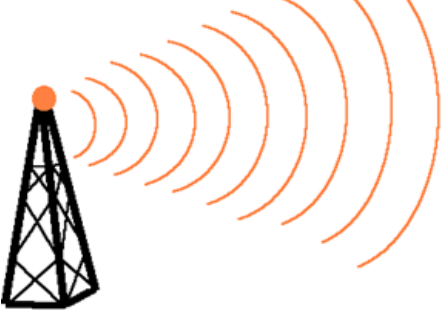
เจตนาารมณั๑ของการปฏิรูปสื่อ

- แก้ไขปัญหาสุขภาพ
- นำไปสู่ความเท่าเทียม

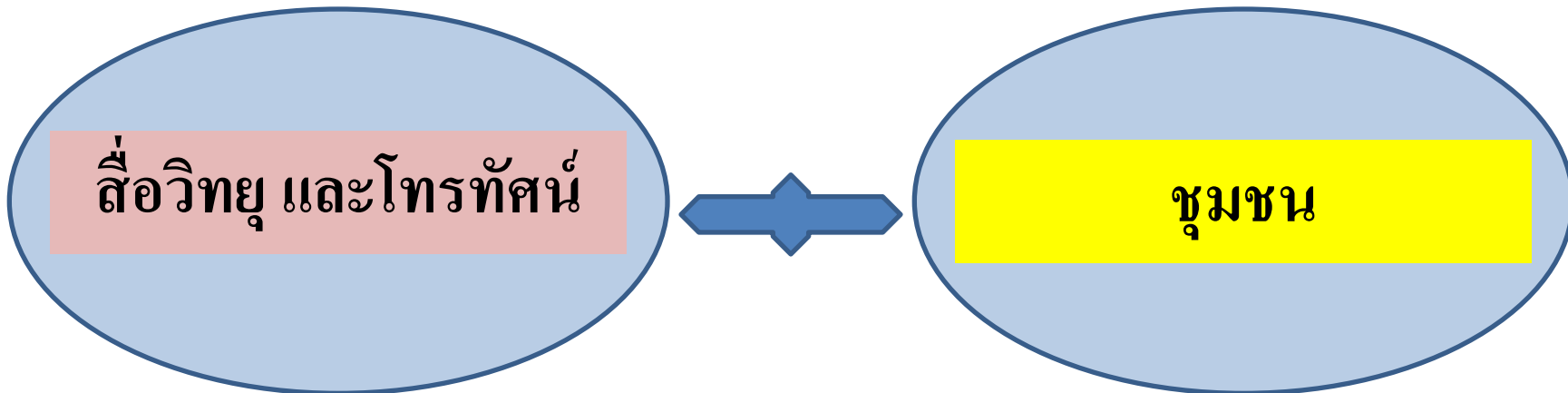
ต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

- ✓ มีสิทธิในการเข้าถึงสื่อ
- ✓ มีส่วนร่วมในการ
ตรวจสอบและถ่วงดุล
- **Check &
Balance**

Community Broadcasting !?!

เครื่องมือที่ทรงอำนาจ
เพื่อครอบครองอุดมการณ์

Power

↓

Hegemony

กลุ่มของประชาชน
ระดับฐานราก

People

↓

Diversity

Sir Winston Churchill

- Success is not final,
- Failure is not fatal,
- It is the courage to continue that counts.

ขอบคุณค่ะ